

Біологія мисливських тварин

Викладач: канд. біол. наук, доцент **Лебедєва Наталія Іванівна**

Кафедра: біології лісу, мисливствознавства та іхтіології

E-mail: lebedieva_n@znu.edu.ua; lebnatalya@ukr.net

Інші засоби зв'язку: особисті повідомлення у СЕЗН ЗНУ Moodle;

Освітня програма, рівень вищої освіти		Мисливське господарство та рослинні ресурси Бакалаврський					
Статус дисципліни		Обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки освітньої програми					
Кредити ECTS	5	Навч. рік	2021-2022	Рік навчання	1	Тижні	13
Кількість годин	150	Кількість змістових модулів	8	Лекційні заняття – 28 Лабораторні заняття – 38 Самостійна робота – 84			
Вид контролю			екзамен				
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4141				
Консультації: особисті – вівторок, четвер з 10 ⁰⁰ до 16 ⁰⁰ , III корпус, ауд. 116-б; дистанційні: ✓ методичне забезпечення – СЕЗН ЗНУ Moodle; ✓ online на платформах СЕЗН ЗНУ Moodle, Zoom за розкладом занять або за попередньою домовленістю.							

ОПИС КУРСУ

Біологія мисливських тварин є достатньо новим спеціалізованим розділом зоологічної науки, який вивчає питання господарського використання диких тварин. В процесі своєї життєдіяльності тварини вступають у тісну взаємодію один з одним та з оточуючим їх, середовищем. Вивчення біології, екології та етології тварин надає науково-обґрунтовані відомості, які необхідні для розробки та впровадження заходів з охорони, збереження, відтворення та сталого використання мисливських ресурсів.

Курс має на **мети** надання студентам комплексу теоретичних знань щодо класифікації, систематики, таксономії, географічного розповсюдження та особливостей екології представників мисливської фауни, а також формування практичних навичок з розробки та проведення науково-обґрунтованих заходів зі збагачення фауни, охорони та відтворення мисливських тварин.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент **зможе:**

- ✓ визначати систематичну належність видів;
- ✓ визначати видову належність слідів життєдіяльності;
- ✓ досліджувати особливості морфофізіології;
- ✓ визначати видовий склад та оцінювати стан ресурсів мисливських тварин;
- ✓ застосовувати отримані знання для визначення напрямів управління, сталого використання, охорони та відтворення популяцій мисливських тварин;
- ✓ розробляти та впроваджувати план дій для зміни тваринного світу та збагачення фауни;
- ✓ моделювати та прогнозувати динамічні процеси біотичних комплексів, екологічних та еволюційних процесів.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Навчально-методичні матеріали до дисципліни розміщено у СЕЗН ЗНУ Moodle (<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4141>).

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи:

Обов'язкові види роботи:

- виконання тестових завдань у СЕЗН ЗНУ Moodle (max = 3), вимоги до виконання тестових завдань і критерії оцінювання див. на сторінці дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle (https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/593813/mod_resource/content/1/00-3_BMTv_kriter-ocin.pdf);
- перевірка конспекту лекцій (max = 1) критерії оцінювання див. на сторінці дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle (https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/593813/mod_resource/content/1/00-3_BMTv_kriter-ocin.pdf);
- усне опитування на початку лабораторних занять (max = 1) критерії оцінювання див. на сторінці дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle (https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/593813/mod_resource/content/1/00-3_BMTv_kriter-ocin.pdf);
- перевірка і захист практичних завдань лабораторних занять (max = 2), вимоги, практичні рекомендації до оформлення лабораторного протоколу і критерії оцінювання див. на сторінці дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle (https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/593813/mod_resource/content/1/00-3_BMTv_kriter-ocin.pdf);
- контрольна роботи із кожного модулю (max = 10), перелік теоретичних питань, вимоги до виконання контрольної роботи і критерії оцінювання див. на сторінці дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle (https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/593813/mod_resource/content/1/00-3_BMTv_kriter-ocin.pdf).

Підсумкові контрольні заходи:

- індивідуальне завдання (max = 20) вимоги та практичні рекомендації до оформлення індивідуального завдання див. на сторінці дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle (https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/593813/mod_resource/content/1/00-3_BMTv_kriter-ocin.pdf);
- складання тестових завдань у СЕНС ЗНУ Moodle (max = 10), вимоги до виконання тестових завдань і критерії оцінювання див. на сторінці дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle (https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/593813/mod_resource/content/1/00-3_BMTv_kriter-ocin.pdf);
- складання екзамену оцінюється зв такою шкалою (max = 10), критерії оцінювання див. на сторінці дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle (https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/593813/mod_resource/content/1/00-3_BMTv_kriter-ocin.pdf).

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль			60
Змістовий модуль 1	виконання тестових завдань	1 тиждень	2
	виконання завдань лабораторного заняття і захистити його		2
Змістовий модуль 2	виконання тестових завдань	2 тиждень	2
	виконання завдань лабораторного заняття і захистити його		2
Змістовий модуль 3	виконання тестових завдань	3 тиждень	2
	виконання завдань лабораторного заняття і захистити його		2
Змістовий модуль 4	виконання тестових завдань	4 тиждень	2
	виконання завдань лабораторного заняття і захистити його		2
Змістовий модуль 5	виконання тестових завдань	5, 6 тижні	2
	виконання завдань лабораторного заняття і захистити його		2
Поточний контроль 1	Виконання тестових завдань контрольної роботи до поточного контролю 1	6 тиждень	10
Змістовий модуль 6	виконання тестових завдань	7, 8 тижні	3
	виконання завдань лабораторного заняття і захистити його		3
Змістовий модуль 7	виконання тестових завдань	9, 10 тижні	3
	виконання завдань лабораторного заняття і захистити його		3
Змістовий модуль 8	виконання тестових завдань	11-13 тижні	3
	виконання завдань лабораторного заняття і захистити його		3
Поточний контроль 2	Виконання тестових завдань контрольної роботи до поточного контролю 2	13 тиждень	12
Підсумковий контроль			40
Індивідуальне аналітичне завдання		13 тиждень	20
Екзамен		за графіком сесії	20
Разом			100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100(відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема змістового модулю	Контрольні завдання	Кількість балів
Змістовий модуль 1			
Тиждень 1 Лекція 1	Мета, завдання біології та екології тварин. Популяція та її характеристика	використовуючи навчально-методичну літературу та інші інформаційні джерела підготуватися і виконати тестові завдання	2
Лабораторне заняття 1		використовуючи навчально-методичну літературу та інші інформаційні джерела виконати завдання, оформити протокол лабораторного заняття і захистити його	2
Змістовий модуль 2			
Тиждень 2 Лекція 2	Основи екології тварин	використовуючи навчально-методичну літературу та інші інформаційні джерела підготуватися і виконати тестові завдання	2
Лабораторне заняття 2		використовуючи навчально-методичну літературу та інші інформаційні джерела виконати завдання, оформити протокол лабораторного заняття і захистити його	2
Змістовий модуль 3			
Тиждень 3 Лекція 3	Морфофізіологічні, біологічні та екологічні особливості птахів	використовуючи навчально-методичну літературу та інші інформаційні джерела підготуватися і виконати тестові завдання	2
Лабораторне заняття 3		використовуючи навчально-методичну літературу та інші інформаційні джерела виконати завдання, оформити протокол лабораторного заняття і захистити його	2
Змістовий модуль 4			
Тиждень 4 Лекція 4	Екологічні особливості птахів	використовуючи навчально-методичну літературу та інші інформаційні джерела підготуватися і виконати тестові завдання	2
Лабораторне заняття 4		використовуючи навчально-методичну літературу та інші інформаційні джерела виконати завдання, оформити протокол лабораторного заняття і захистити його	2
Змістовий модуль 5			
Тиждень 5, 6 Лекція 5	Еколого-систематичний огляд представників мисливської орнтофауни	використовуючи навчально-методичну літературу та інші інформаційні джерела підготуватися до усного опитування на початку лабораторного заняття	2
Лабораторне заняття 5		використовуючи навчально-методичну літературу та інші інформаційні джерела виконати завдання, оформити протокол лабораторного заняття і захистити його	2
Тиждень 6 Поточний контроль 1	Тестова контрольна робота до поточного контролю 1	Виконання тестових завдань контрольної роботи до поточного контролю 1	10
Змістовий модуль 6			
Тиждень 7, 8 Лекція 6	Морфофізіологічні та біологічні особливості ссавців	використовуючи навчально-методичну літературу та інші інформаційні джерела підготуватися до усного опитування на початку лабораторного заняття	3

Тиждень і вид заняття	Тема змістового модулю	Контрольні завдання	Кількість балів
Лабораторне заняття 6		використовуючи навчально-методичну літературу та інші інформаційні джерела виконати завдання, оформити протокол лабораторного заняття і захистити його	3
Змістовий модуль 7			
Тиждень 9, 10 Лекція 7	Екологічні особливості ссавців	використовуючи навчально-методичну літературу та інші інформаційні джерела підготуватися до усного опитування на початку лабораторного заняття	3
Лабораторне заняття 7		використовуючи навчально-методичну літературу та інші інформаційні джерела виконати завдання, оформити протокол лабораторного заняття і захистити його	3
Змістовий модуль 8			
Тиждень 11-13 Лекція 8	Еколого-систематичний огляд представників мисливської теріофауни	використовуючи навчально-методичну літературу та інші інформаційні джерела підготуватися до усного опитування на початку лабораторного заняття	3
Лабораторне заняття 8		використовуючи навчально-методичну літературу та інші інформаційні джерела виконати завдання, оформити протокол лабораторного заняття і захистити його	3
Тиждень 13 Поточний контроль 2	Тестова контрольна робота до поточного контролю 2	Виконання тестових завдань контрольної роботи до поточного контролю 2	12

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

- Булахов В.Л., Пахомов О.Є. Функціональна зоологія. Дніпропетровськ: Вид-во Дніпроперт. нац. Ун-ту, 2010. 392 с.
- Гайченко В.А., Царик Й.В. Екологія тварин: навч. посіб. для студ. ВНЗ. Київ : Ліра-К, 2012. 232 с.
- Зоологія хордових : підручник / Й.В. Царик, та ін.; за ред. проф. Й.В. Царика. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. 356 с.
- Лебедева Н.І., Домніч В.І. Конспект лекцій із спецкурсу «Біологія мисливських тварин». Запоріжжя: ЗНУ, 2006. 68 с.
- Лебедева Н.І., Домніч В.І. Методичні рекомендації до лабораторних робіт із спецкурсу «Біологія мисливських тварин». Запоріжжя: ЗНУ, 2006. 62 с.
- Пахомов О.Є., Кульбачко Ю.Л. Визначення складу тварин за їх слідами у виробничій та науковій практиці: навч. посібник. Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2004. 52 с.
- Порадник єгеря / І.М. Шейгас та ін. Харків : Нове слово, 2009. 190 с.
- Фесенко Г.В., Бокотей А.А. Птахи фауни України: польовий визначник. Київ. 2002. 416 с.
- Хоецький П.Б. Мисливствознавство. Львів: Сполом, 2006. 112 с.

Інформаційні ресурси

- MagneticOne Municipal Technologies. URL : <https://magneticone.com/geoinformatsijna-systema-dlya-lisovogo-gospodarstva/>
- Мапа Bioróżnorodności Baza Danych . URL : <https://baza.biomap.pl/pl/db>
- Nexplorer. URL : <http://www.ebftour.ru/>
- Photo Wildlife Tours. URL : <https://www.photowildlifetours.com/about-us/>
- Skull Base. URL : <http://skullbase.info/>
- Theriolgia Ukrainica. URL : <http://www.terioshkola.org.ua/>
- Ukrainian Biodiversity Information Network. URL : <http://ukrbin.com/index.php?lang=0&lang=2>
- Всеукраїнська асоціація мисливців та користувачів мисливських угідь. URL : <https://www.uahhg.org.ua/>
- ГУСуЛО. URL : http://database.ukrcensus.gov.ua/statbank_iviv/Database/04SILGOSP/databasetree_no_uk.asp
- Державне агентство лісових ресурсів України. URL : <http://dkg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/index>
- Законодавство України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
- Інформаційний портал для мисливців, рибалок та любителів природи. URL : <http://www.huntingukraine.com/>
- Освітня публічна бібліотека. URL : <https://po-teme.com.ua/>
- Полювання, рибалка, природа. URL : <https://hunts.in.ua/page84.html>
- Про відбитки. URL : <http://osledah.ru/>
- Український сервер мисливця. URL : <http://www.uahunter.com.ua/>
- Урядовий портал. URL : <http://www.kmu.gov.ua/control/>
- Хелпікс.Орг – інтернет помічник. URL : <https://helpiks.org/>

РЕГУЛЯЦІЇ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Курс передбачає індивідуальну, колективну і групову роботу студентів. Для високої ефективності засвоєння навчального матеріалу необхідно: дотримуватися правил внутрішнього розпорядку університету; відвідувати аудиторні заняття відповідно до розкладу, не запізнюючись на них; повинні не пропускати аудиторні заняття без поважних причин (пропусками з поважних причин є: хвороба студента, підтверджена довідкою (лікарняним листом) про тимчасову непрацездатність; попередньо отриманий письмовий дозвіл з деканату про пропуск занять за сімейними чи іншими поважними обставинами (не більше 3-х навчальних днів за семестр); донорська довідка, повістка у військкомат). Відпрацювання пропущених занять здійснюються за домовленістю з викладачем у години консультацій. **Накопичення відпрацювань неприпустиме!** За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни

(http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_poryadok_povtornogo_vivchennya_navchal_nikh_distipl_n_ta_povtornogo_navchannya_u_znu.pdf).

Політика академічної доброчесності

Усі навчальні завдання, які передбачено програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Під час виконання навчальних завдань необхідно дотримуватися Кодексу академічної доброчесності ЗНУ (<https://tinyurl.com/ya6yk4ad>). У разі виявлення факту списування, плагіату, фабрикації, фальсифікації чи інші прояви недоброчесної поведінки студент отримує за завдання 0 балів, а також можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. Кодекс академічної доброчесності ЗНУ).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання сучасних гаджетів під час аудиторних занять **дозволяється виключно у навчальних цілях.**

Не забудьте до початку заняття перевести свій гаджет у режим «без звуку».

Неприпустиме використання гаджетів **під час контрольних заходів.**

Комунікація

У форматі Face-to-Face викладача можна знайти в аудиторії 116-б III навчального корпусу, згідно регламенту роботи який доступний на стенді кафедри біології лісу, мисливствознавства та іхтіології.

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є **СЕЗН ЗНУ Moodle**, а також для дистанційного *online* спілкування можуть використовуватися платформи: *Zoom*, *Google Meet*.

Усі робочі повідомлення (оголошення про терміни контрольних заходів, доступ до *online* сесій тощо) розміщуються на форумі курсу у **СЕЗН ЗНУ Moodle**, а також дублюються у групах соцмереж (*Viber*, *Telegram*).

Для персональних запитів використовуються сервіси приватних повідомлень та електронна пошта викладача.

Персональні запити приймаються у робочий час.

Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів.

Задля уникнення непорозумінь:

— **вчасно перевіряйте повідомлення;**

— електронна пошта має бути підписана **справжнім ім'ям і прізвищем**

(адреси на кшталт **user123@gmail.com не приймаються!**);

— у листі обов'язково вкажіть ваше **прізвище та ім'я, курс, шифр академічної групи та дисципліну** з приводу якої виникло питання.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених *Кодексом академічної доброчесності ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yabyk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методу проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8ggt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycyfws9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В.В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvasik54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>